

kostela. Východní část presbytáře a sakristie jsou gotické, v sakristii je druhotně zazděno úzké románské půlkruhově uzavřené okénko. Na severní straně byl objekt doplněn gotickou kaplí, později přestavěnou na sakristii. V roce 1721 došlo k barokní úpravě věže a fasády.

Plaňany – kostel Zvěstování Panny Marie se zvonici

Necelé dva kilometry severně od Žabonos najdete městyň Plaňany, ležící v mírném údolí na soutoku Blinky s Výrovkou. První písemné zmínky o něm (o obci nazývané Plaňasy) jsou z roku 1222, ale osídlení je doloženo už z mladší doby kamenné. Vzácným nálezem u bývalého plaňanského cuk-

Kdo je kdo

František Mikš

Na díla architekta Mikše, ne-
soudí jeho idealizující zásahy,
narazíme na mnoha památných
místech Česka. Mikš byl žákem
a později i úzkým spolupracov-
níkem a nástupcem architekta
Josefa Mockera, tudíž i vyzna-
vačem pseudogotického puris-
tického směru; v tomto duchu
koncipoval i své stavby. Z jejich
společné i samostatné dílny
jsou například:

- Kostel Petra a Pavla na Vyšehradě, přestavěný v novogotickém slohu dle návrhu Mockera v letech 1885 – 1887, dvouvěžové západní průčelí následně navrhl Mikš roku 1903. Oba přitom respektovali dispozice gotické stavby Karla IV.
- Kostel sv. Klimenta v Praze 1, postavený asi v 2. pol. 11. století (patří mezi nejstarší pražské kostely). Následně prošel několika přestavbami. S architektem Mikšem souvisí regotizace pod dobrozdáním architekta Mockera v letech 1893 – 1894.
- Kostel sv. Prokopa v Praze 3, novogotická trojlodní sloupová sakrální stavba s průčelní věží, postavená v letech 1899 – 1903 podle projektu architekta Mockera za spoluúčasti architekta Mikše.
- Kostel sv. Jana Křtitele v Plaňanech, pseudogotický kostel z let 1908 – 1913 je z pera F. Mikše.

V současné době se o „znovuzrození“ starého kostela v Plaňanech starají především místní občané ze sdružení Plaňanských zvoníků.

rovaru je i pohřebiště ze starší doby římské (1. a 2. století n. l.). My se však budeme věnovat sakrálním stavbám.

Nejstarší dochovaný románský kostel Zvěstování Panny Marie (původně kostel sv. Petra a Pavla) vznikl kolem roku 1168, ale pod jeho podlahou bylo od-

kryto zdivo z 10. století, patřící zřejmě pozůstatkům rotundy. Kvádříková stavba z pískovce má na jižní lodi zachována dvě původní románská okna a fragment původního románského portálu. Na sklonku 14. století proběhla gotická přestavba (vybudován bohatě prosvětlený

V roce 1953 při požáru kostela sv. Jana Křtitele praskl drahocenný zvon Petr a rozbil se na tři mohutné střeptiny, ze kterých byl znovu odlit v roce 1962. O čtyři léta později došlo k jeho zavěšení na původní místo ve zvonici, kam se roku 1998 vrátil i zvon Umíráček.

presbytář) a koncem 16. století byl kostel upraven renesančně. Dalšími přestavbami prošel v pozdně barokních formách, následně se odstranily i některé pozdější přístavby, které měly za cíl obnovu románského vzhledu. Na začátku 20. století však kostel přestal vyhovovat, postupně chátral a byl využíván jen jako hřbitovní.

U kostela samostatně stojí renesanční hranolová zvonice z roku 1587, která byla pravděpodobně postavena s obrannou funkcí s úzkými střílnovými okny. Opravou prošla roku 1886,